

2014-06-13

Dnr.nr:
S2014/2639/SAM

Vår referens:
Mikael Klein

Socialdepartementet
Enheten för samordning
och stöd
Eva Edström Fors

Remissvar "En samlad kunskapsstyrning för hälso- och sjukvård och socialtjänst", Ds 2014:9

Handikappförbunden

Handikappförbunden är ett partipolitiskt och religiöst obundet samarbetsorgan för rikstäckande handikappförbund. Vår vision är ett samhälle för alla, där alla människor är delaktiga på lika villkor. Ett samhälle där människor möts med respekt oavsett funktionsförmåga. Ett samhälle som tillvaratar människors olikheter och rättigheter, och därför är ett rikt samhälle. Handikappförbunden representerar 37 medlemsförbund med sammanlagt cirka 400 000 enskilda medlemmar.

Sammanfattning

Handikappförbunden ser positivt på ambitionen att stärka kunskapsstyrningen avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst genom att de berörda myndigheternas uppdrag renodlas. Former för patient- och brukarinflytande måste fastställas avseende de föreslagna nya samråden, "Rådet för statlig kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård och socialtjänst" och "Huvudmannagruppen för behovsanpassad kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård och socialtjänst". Myndigheten för vårdanalys måste finnas representerad i "Rådet för statlig kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Bakgrund

Syftet med promemorians förslag är att tillskapa bättre kunskapsstyrning för hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Kunskapsstyrning definieras som "de olika former av kunskapsstöd och bindande föreskrifter som statliga myndigheter ansvarar för och som riktar sig mot huvudmännen och den verksamhet dessa ansvarar för."

De föreslagna åtgärderna innebär att vissa myndigheters uppdrag renodlas och/eller utökas. Det gäller Socialstyrelsen, SBU, Myndigheten för vårdanalys och Folkhälsomyndigheten. Socialstyrelsen blir vårdmyndighet för Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd. Kunskapsstyrningen ska regleras genom en särskild förordning.

Vikten av statlig kunskapsstyrning.

Den svenska hälso- och sjukvården är långt ifrån jämlik över landet. Människor med funktionsnedsättning som behöver insatser inom både vård och omsorg är beroende av att det finns ett effektivt samarbete mellan huvudmännen och deras olika aktörer. Det är därför viktigt att det finns nationella direktiv och riktlinjer som på sikt kan styra utvecklingen mot jämlikare vård och omsorg. Handikappförbunden därför ser positivt på ambitionen att stärka kunskapsstyrningen genom att berörda myndigheters uppdrag renodlas. Åtgärderna kommer rimligen också att stärka samarbetet mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst, områden som enskilda idag kan uppleva som försvärande stuprör.

Patient- och brukarinflytande

I utredningen anges att det finns "Tre centrala utgångspunkter för en statlig kunskapsstyrning" (sid 83), nämligen de behov patienter och brukare, personalen inom hälso- och sjukvård och socialtjänst samt huvudmännen har. Handikappförbunden anser dock att patienters och brukares inflytande måste säkerställas inom de föreslagna nya samråden, dvs inom "Rådet för statlig kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård och socialtjänst" liksom inom "Huvudmannagruppen för behovsanpassad kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård och socialtjänst".

Kunskapsstyrningsrådet

Rådet föreslås bestå av åtta statliga myndigheter och företrädas av respektive myndighetschef. Utredningen konstaterar (sid 102) att "Kunskapsstyrningsrådet ska därför ha till uppgift att säkerställa att patienters och brukares synpunkter och erfarenheter beaktas i myndigheterna arbete med kunskapsstyrning." Hur detta ska ske lämnas dock öppet.

Handikappförbunden vill med kraft framhålla vikten av att Kunskapsstyrningsrådet måste ha ett särskilt och kontinuerligt samråd med representanter från funktionshindersrörelsen. Detta behöver föras in i förordningen. Första då kan utredningens

intentioner "att säkerställa patienters och brukare synpunkter och erfarenheter" säkerställas.

Handikappförbunden påminner här om artikel 4 punkt 3 i FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I artikeln slås fast att människor med funktionsnedsättning, genom sina organisationer, har rätt att påverka utvecklingen av viktiga frågor som berör dem.

Handikappförbunden anser också att Myndigheten för vårdanalys, med sitt föreslagna vidgade uppdrag, måste finnas med i Kunskapsstyrningsrådet. Myndigheten "har i uppgift att stärka patientens och brukarens ställning genom att granska och analysera vården och omsorgen utifrån ett patient-, brukar- och medborgarperspektiv". Det är därför absolut nödvändigt att myndigheten finns representerad i Kunskapsstyrningsrådet.

Huvudmannagruppen

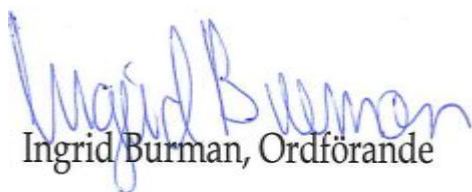
Huvudmannagruppen ska vara ett rådgivande organ till Kunskapsstyrningsrådet där huvudmännens behov kan diskuteras. Gruppen ska bestå av tretton ledamöter och ersättare från kommun- eller landstingsfullmäktige. Ledamöterna utses av regeringen. Samma resonemang som ovan är tillämpligt även i detta sammanhang. En förutsättning för att "säkerställa patienters och brukare synpunkter och erfarenheter" är antingen att ett kontinuerligt samråd med representanter för patienter och brukar inrättas, eller, att det finns permanent patient- och brukarrepresentation i Huvudmannagruppen.

Övrigt

Myndigheten för vårdanalys får genom utredningens förslag utökat uppdrag till att omfatta även socialtjänst. Handikappförbunden vill framhålla vikten av att slå vakt om att detta inte får inkräkta på myndighetens möjligheter att göra egeninitierade granskningar.

Med vänlig hälsning

Handikappförbunden

Ingrid Burman, Ordförande